

28 września 2018 r.

Budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie lubuskim w 2017 r.

28,7 mln zł

Wynik budżetów JST

Dochody i wydatki jednostek samorządu terytorialnego w 2017 r. wzrosły w porównaniu z poprzednim rokiem. Ogólny wynik budżetów JST był dodatni, jednak nadwyżka dochodów nad wydatkami była niższa niż przed rokiem.

Zgodnie z podziałem administracyjnym kraju w 2017 r. w województwie lubuskim było 12 powiatów i 82 gminy (w tym 2 miasta mające status miasta na prawach powiatu). Spośród 1 016,8 tys. mieszkańców województwa lubuskiego 40,0% stanowią mieszkańcy 9 gmin miejskich, w tym 26,0% – mieszkańcy miast na prawach powiatu: Gorzowa Wlkp. i Zielonej Góry. Dalsze 40,0% stanowią mieszkańcy 33 gmin miejsko-wiejskich. Pozostałe 19,9% mieszkańców województwa koncentruje 40 gmin wiejskich.

I. DOCHODY JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM

W 2017 r. dochody JST wyniosły 5972,1 mln zł, tj. wzrosły w porównaniu z poprzednim rokiem o 10,2%. Z ogółu dochodów JST 54,3% zrealizowały gminy, w tym 29,2% - gminy miejsko-wiejskie. Kolejne 25,3% przypadło na dochody miast na prawach powiatu, 13,0% - dochody powiatów, a 7,4% - dochód budżetu województwa.

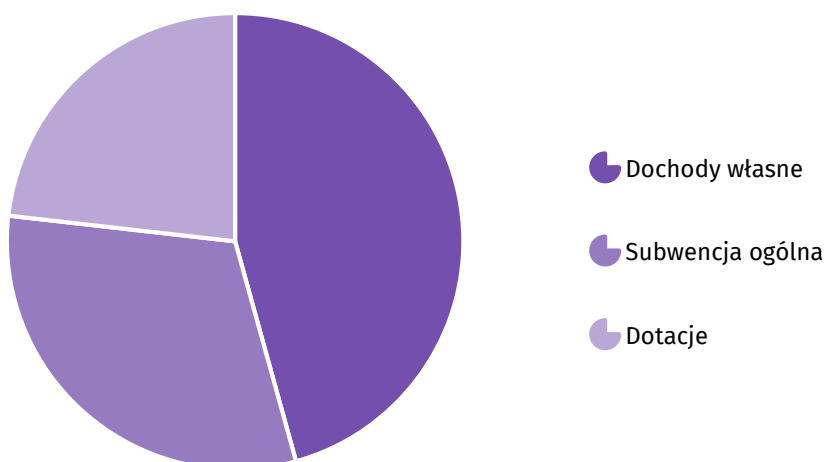
Dochody jednostek samorządu terytorialnego były wyższe niż w poprzednim roku

Tabl. 1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego w 2017 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	W mln zł	Ogółem = 100
Ogółem	5972,1	100,0
Gminy razem	3244,1	54,3
miejskie	609,2	10,2
miejsko-wiejskie	1745,9	29,2
wiejskie	889,1	14,9
Miasta na prawach powiatu	1509,3	25,3
Powiaty	778,1	13,0
Województwo	440,7	7,4

Głównym źródłem dochodów budżetów jednostek samorządu terytorialnego są dochody własne. W 2017 r. stanowiły one 45,7% ogółu dochodów budżetów JST (w 2016 r. - 45,8%). Kolejne 31,1% stanowiły dotacje, a 23,2% - subwencja ogólna (wobec odpowiednio 28,7% i 25,4% w poprzednim roku).

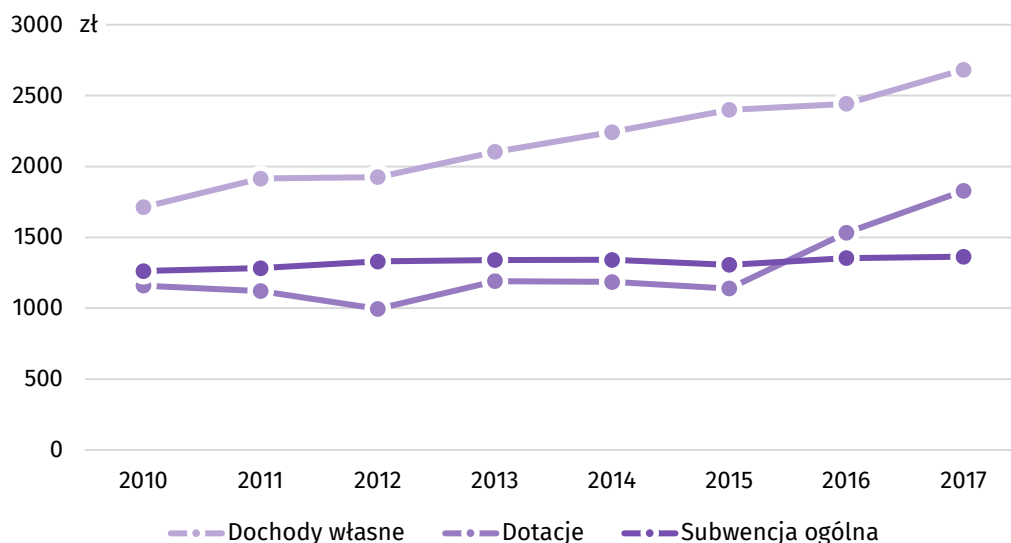
Wykres 1. **Struktura dochodów jednostek samorządu terytorialnego w 2017 r.**

Dochody JST w przeliczeniu na 1 mieszkańca wzrosły o 10,2% w porównaniu z poprzednim rokiem

W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody budżetów JST w województwie lubuskim w 2017 r. wyniosły 5874 zł, wobec 5327 zł w 2016 r. Dochody własne JST osiągnęły w 2017 r. poziom 2683 zł w przeliczeniu na 1 mieszkańca (wobec 2442 zł w poprzednim roku). Dotacje wyniosły 1828 zł w przeliczeniu na 1 mieszkańca, a subwencja ogólna 1364 zł (wobec odpowiednio 1532 zł i 1354 zł przed rokiem).

Wykres 2. **Dochody jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca**

1.1. DOCHODY WŁASNE

W 2017 r. dochody własne budżetów JST wyniosły 2727,6 mln zł, tj. o 243,5 mln zł (o 9,8%) więcej niż w 2016 r. Udział dochodów własnych w dochodach JST ogółem wyniósł 45,7%, wobec 45,8% w poprzednim roku.

Wyższe niż przed rokiem były m.in. wpływy z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (o 9,8%), które stanowiły tak jak przed rokiem 17,1% ogółu dochodów budżetów JST. Spośród znaczących w strukturze dochodów JST kategorii dochodowych wyższe niż przed rokiem były także dochody z majątku (o 19,2%), dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób prawnych (o 14,3%) oraz dochody z tytułu podatku od nieruchomości (o 6,5%).

Głównym źródłem dochodów jednostek samorządu terytorialnego są dochody własne. Najwyższy udział dochodów własnych notuje się w budżetach miast na prawach powiatu

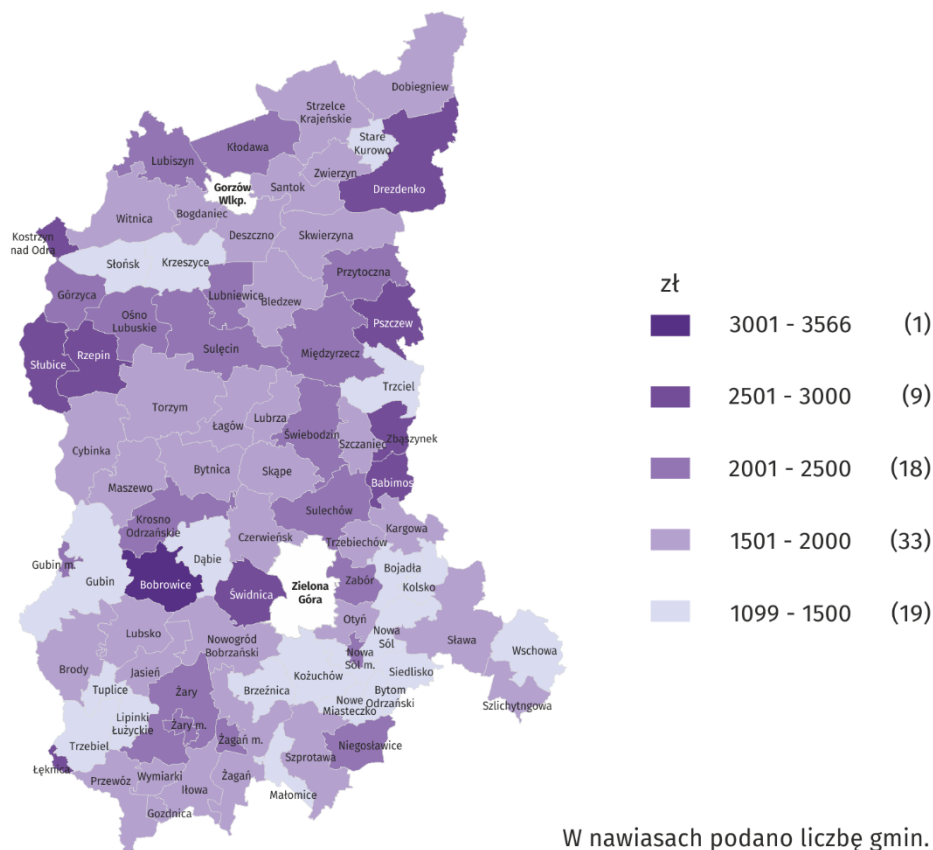
Największy udział dochodów własnych w ogóle dochodów budżetu notuje się w budżetach miast na prawach powiatu (52,9%, tj. o 0,4 p. proc. mniej niż przed rokiem). Są to głównie dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz podatku od nieruchomości, które w 2017 r. stanowiły odpowiednio 23,4% i 10,4% ogółu dochodów budżetów miast na prawach powiatu.

Tabl. 2. **Dochody własne jednostek samorządu terytorialnego w 2017 r.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Gminy				Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		razem	miejskie	miejsko-wiejskie	wiejskie			
W mln zł	2 727,6	1 508,1	330,9	802,7	374,5	797,7	270,1	151,8
W % dochodów ogółem	45,7	46,5	54,3	46,0	42,1	52,9	34,7	34,5
w tym:								
Udział w podatku dochodowym:								
od osób prawnych	2,6	0,8	1,5	0,8	0,3	1,6	0,7	22,6
od osób fizycznych	17,1	15,4	18,3	15,2	13,8	23,4	17,3	7,3
Podatek:								
rolny	0,7	1,2	-	1,2	1,9	-	-	-
leśny	0,4	0,6	-	0,6	1,1	-	-	-
od nieruchomości	10,7	14,8	16,8	14,5	13,9	10,4	-	-
od środków transportowych	0,5	0,6	0,6	0,6	0,5	0,7	-	-
od czynności cywilno-prawnych	0,7	0,8	0,9	0,9	0,7	1,0	-	-
Dochody z majątku	3,5	4,3	8,0	4,4	1,7	3,7	1,4	0,5
Pozostałe dochody	9,1	7,3	7,5	7,1	7,4	11,4	15,3	4,0

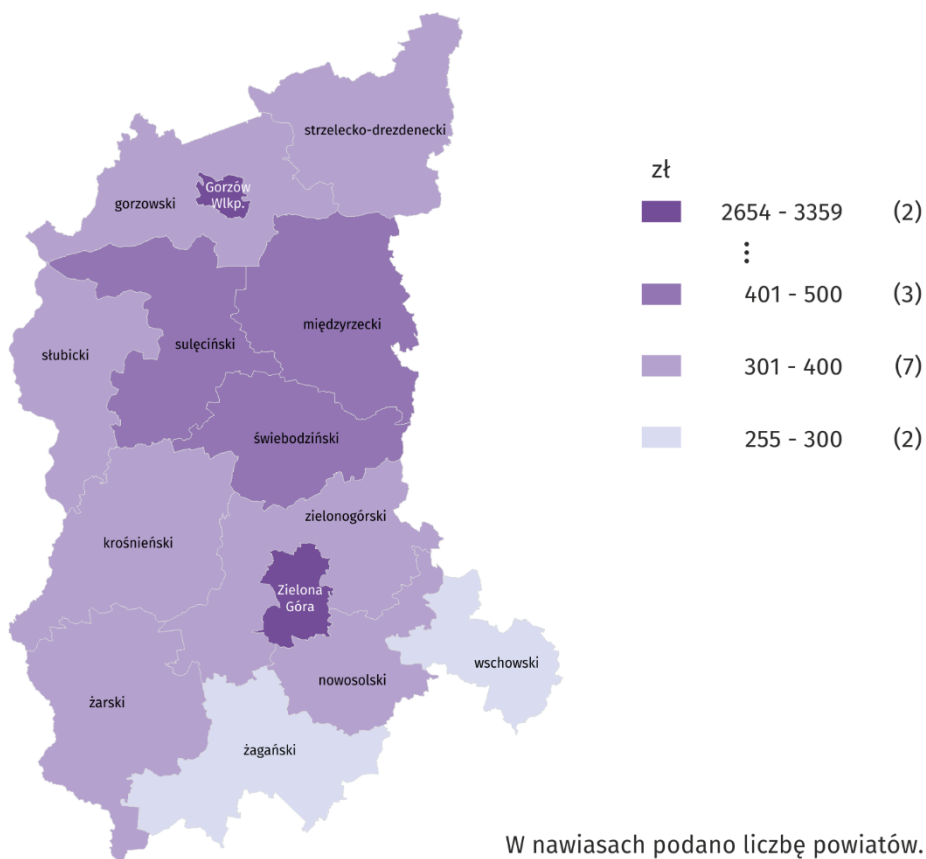
W budżetach gmin dochody własne stanowiły średnio 46,5% ogółu dochodów, przy czym ich największy udział notuje się w dochodach gmin miejskich (54,5%). W dochodach budżetów gmin miejsko-wiejskich odsetek dochodów własnych wyniósł 46,0%, a w wiejskich 42,1%. W ramach dochodów własnych gmin, największy udział w dochodach ogółem miały wpływy z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (15,4%) oraz z tytułu podatku od nieruchomości (14,8%). Znaczące w strukturze dochodów budżetów gmin pozostały tzw. pozostałe dochody (7,3% ogółu dochodów gmin) oraz dochody z majątku (4,3%).

Mapa 1. Dochody własne gmin na 1 mieszkańca w 2017 r.

W nawiasach podano liczbę gmin.

Mapa 2. Dochody własne powiatów i miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca w 2017 r.

W nawiasach podano liczbę powiatów.

W ogóle dochodów budżetów powiatów dochody własne stanowiły 34,7%, w tym 17,3% - dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych, a 15,3% - tzw. pozostałe dochody.

Najmniejszy odsetek dochodów własnych notuje się w budżecie województwa. W 2017 r. było to 34,5%, w tym 22,6% - z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób prawnych.

W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody własne JST w województwie lubuskim wyniosły 2683 zł i były o 9,9% wyższe w porównaniu z 2016 r. Najwyższe dochody własne w przeliczeniu na 1 mieszkańca zanotowano w miastach na prawach powiatu, które w 2017 r. wyniosły 3027 zł, tj. o 10,4% więcej niż przed rokiem. Dochody własne budżetów gmin na 1 mieszkańca wyniosły średnio 2002 zł, w tym dochody gmin miejskich - 2306 zł, miejsko-wiejskich - 1973 zł, a wiejskich - 1848 zł. Dochody własne gmin były wyższe niż przed rokiem średnio o 9,9%, przy czym najwyższy wzrost dochodów własnych na 1 mieszkańca zanotowano w gminach wiejskich o 12,2%. W gminach miejskich wzrost wyniósł 9,4%, a w miejsko-wiejskich 9,0%. Dochody własne powiatów wyniosły 359 zł w przeliczeniu na 1 mieszkańca i były większe niż w poprzednim roku o 7,5%, a województwa - 149 zł, tj. o 11,4% więcej.

1.2. SUBWENCJA OGÓLNA

W 2017 r. dochody budżetów JST z tytułu subwencji ogólnej wyniosły 1386,5 mln zł tj. o 8,7 mln zł więcej niż w poprzednim roku, a ich udział w ogóle dochodów JST wyniósł 23,2% (wobec 25,4% przed rokiem). Środki z tytułu subwencji ogólnej pochodzą głównie z jej części oświatowej, przyznawanej m.in. na utrzymanie szkół publicznych oraz na dokształcanie i odprawy nauczycieli. W 2017 r. było to 1046,8 mln zł, tj. 17,5% ogółu dochodów budżetów JST.

Ponad 1/5 dochodów jednostek samorządu terytorialnego pochodzi z subwencji ogólnej, głównie z jej części oświatowej

Subwencja ogólna w największym stopniu wspiera budżety powiatów. W 2017 r. w formie subwencji do budżetów powiatów wpłynęło łącznie 283,8 mln zł, co stanowiło 36,5% ogółu dochodów powiatów. W części oświatowej subwencji, przeznaczonej na utrzymanie szkół ponadpodstawowych, szkolnictwa specjalnego oraz placówek całodobowego pobytu uczniów (bursy, internaty) wpłynęło łącznie 201,7 mln zł, tj. 25,9% ogółu dochodów powiatów. Relatywnie wysoki odsetek dochodów powiatów stanowiła część wyrównawcza subwencji ogólnej (6,9%), finansująca świadczenia z pomocy społecznej i zmniejszająca dysproporcje poziomu dochodów gmin, powiatów i województw oraz część równoważąca (3,4%), przyznawana powiatom na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej oraz w związku ze zróżnicowaniem sieci dróg powiatowych.

Tabl. 3. Subwencja ogólna w 2017 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Gminy				Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		razem	miejskie	miejsko-wiejskie	wiejskie			
W mln zł	1386,5	683,8	102,2	367,0	214,6	329,5	283,8	89,4
W % dochodów ogółem	23,2	21,1	16,8	21,0	24,1	21,8	36,5	20,3
Część:								
wyrównawcza	4,4	4,7	1,7	4,5	7,1	-	6,9	13,6
oświatowa	17,5	16,1	14,7	16,2	17,0	20,2	25,9	3,9
równoważąca	1,0	0,3	0,3	0,4	0,1	1,4	3,4	-
regionalna	0,2	-	-	-	-	-	-	2,7
Uzupełnienie subwencji ogólnej	0,1	-	-	-	-	0,1	0,3	-

W miastach na prawach powiatu subwencja ogólna, która wyniosła 329,5 mln zł stanowiła 21,8% ogółu dochodów, w tym część oświatowa (305,0 mln zł) – 20,2% ogółu dochodów miast na prawach powiatu. W dochodach budżetów gmin dochody w formie subwencji ogólnej stanowiły średnio 21,1% ogółu dochodów, przy czym w gminach miejskich – 16,8%, w gminach miejsko-wiejskich – 21,0%, a w gminach wiejskich – 24,1%. Zróżnicowanie to wynika z wyższego udziału części oświatowej i części wyrównawczej subwencji w dochodach gmin wiejskich i gmin miejsko-wiejskich w porównaniu z gminami miejskimi.

W dochodach budżetu województwa subwencja ogólna, w wysokości 89,4 mln zł, stanowiła 20,3%. Były to głównie wpływy w formie części wyrównawczej subwencji (13,9% ogółu dochodów). Środki w części oświatowej subwencji stanowiły 3,9% ogółu dochodów województwa, a w części regionalnej, przyznawanej na uzupełnienie dochodów województw o niższej (ze względu na różnice potencjału gospodarczego) wydajności fiskalnej – 2,7%.

W przeliczeniu na 1 mieszkańca subwencja ogólna JST wyniosła średnio 1364 zł i była o 0,7% wyższa niż w 2016 r. W budżecie województwa subwencja ogólna w przeliczeniu na 1 mieszkańca wzrosła o 5,3% do 88 zł. W gminach subwencja ogólna wzrosła w skali roku o 2,5% do 908 zł na 1 mieszkańca, przy czym najbardziej wzrosła w gminach wiejskich (o 2,6% do 1059 zł). W gminach miejsko-wiejskich subwencja ogólna wyniosła 902 zł na 1 mieszkańca (o 2,4% więcej niż w 2016 r.), a w gminach miejskich 712 zł (o 2,0% więcej). Mniejsza niż przed rokiem była subwencja ogólna w budżetach powiatów (o 2,2%, tj. wyniosła 377 zł na 1 mieszkańca) i w budżetach miast na prawach powiatu (o 1,5%, tj. wyniosła 1250 zł).

1.3. DOTACJE

W 2017 r. dotacje ogółem w budżetach JST w województwie lubuskim wyniosły 1858,0 mln zł i wzrosły o 299,8 mln zł w porównaniu z 2016 r., tj. o 19,2%. Udział dotacji w ogóle dochodów JST zwiększył się w skali roku o 2,4 p. proc. do 31,1%.

Większość wpływów w formie dotacji stanowiły dotacje celowe (26,0% ogółu dochodów JST), w tym dotacje z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej (20,5%) oraz na zadania własne (4,2%). Kolejne 0,9% dochodów JST zapewniły tzw. dotacje §§ 200 i 620, które obejmują dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych nie podlegających zwrotowi lub płatności w ramach budżetu środków europejskich.

Najwyższy udział dotacji w dochodach ogółem notuje się w budżecie województwa (45,3%). W 2017 r. było to 199,4 mln zł, głównie w ramach dotacji celowych, które stanowiły 22,0% ogółu dochodów budżetu województwa, w tym dotacji z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej – 13,1% oraz na zadania własne – 6,3%. Znaczącą w strukturze dochodów województwa kategorią dochodową są dochody §§ 205 i 625, które stanowiły 18,3% ogółu dochodów w 2017 r. oraz z §§ 200 i 620, które stanowiły 5,0% ogółu dochodów.

Dochody gmin z tytułu dotacji w kwocie 1052,2 mln zł stanowiły 32,4% ogółu dochodów gmin, natomiast w budżetach powiatów dotacje w wysokości 224,2 mln zł, stanowiły 28,8% ogółu dochodów powiatów. Dotacje w budżetach miast na prawach powiatów wyniosły 382,1 mln zł stanowiąc 25,3% ogółu dochodów.

W 2017 r. dotacje ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 1828 zł i były o 19,3% większe niż w 2016 r. Środki przekazane w ramach dotacji miastom na prawach powiatu (1450 zł na 1 mieszkańca) i powiatom (298 zł na 1 mieszkańca) były wyższe niż przed rokiem odpowiednio o 28,2% i o 34,1%. Dotacje dla gmin wyniosły średnio 1397 zł na 1 mieszkańca, tj. o 19,3% więcej niż w poprzednim roku. Dotacje dla gmin miejskich wzrosły o 20,8% do poziomu 1227 zł na 1 mieszkańca, dla gmin miejsko-wiejskich o 20,1% do 1416 zł, a dla gmin wiejskich o 16,8% do 1480 zł. Dotacje dla województwa zmniejszyły się i wyniosły 196 zł na 1 mieszkańca, tj. o 4,6% mniej niż w poprzednim roku.

Ponad 30% dochodów JST pochodzi z dotacji, przy czym ich najwyższy udział jest w budżecie województwa

Tabl. 4. **Dotacje w 2017 r.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Gminy				Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		razem	miejskie	miej-sko-wiejskie	wiejskie			
W mln zł	1858,0	1052,2	176,1	576,1	300,0	382,1	224,2	199,4
W % dochodów ogółem	31,1	32,4	28,9	33,0	33,7	25,3	28,8	45,3
Celowe	26,0	30,5	27,1	31,0	32,0	19,9	21,1	22,0
z budżetu państwa	24,7	29,7	26,1	30,2	31,3	19,5	16,9	19,4
w tym na zadania:								
z zakresu administracji rządowej	20,5	25,2	21,5	25,6	27,1	16,6	12,3	13,1
własne	4,2	4,5	4,6	4,6	4,3	2,8	4,5	6,3
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	0,4	0,2	0,3	0,1	0,2	0,3	1,7	0,0
otrzymane z państwowych funduszy celowych	0,3	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2	1,5
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań	0,6	0,4	0,6	0,4	0,4	0,0	2,3	1,1
§§ 200, 620	0,9	0,6	1,2	0,4	0,6	0,0	1,5	5,0
§§ 205, 625	4,2	1,3	0,6	1,7	1,1	5,4	6,2	18,3

1.4. DOCHODY NA FINANSOWANIE I WSPÓŁFINANSOWANIE PROGRAMÓW I PROJEKTÓW UNIJNYCH

W 2017 r. dochody na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych wyniosły 326,1 mln zł, tj. 5,5% ogółu dochodów JST. Były to tzw. płatności w zakresie budżetu środków europejskich (249,2 mln zł), środki z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych (52,1 mln zł) oraz środki z budżetu państwa lub inne, przekazane jako współfinansowanie programów i projektów realizowanych z udziałem środków z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE (24,8 mln zł).

Tabl. 5. **Dochody na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych w 2017 r.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Gminy				Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		razem	miejskie	miej-sko-wiejskie	wiejskie			
W mln zł	326,1	74,8	11,4	39,7	23,6	84,4	64,1	102,8
W % dochodów ogółem	5,5	2,3	1,9	2,3	2,7	5,6	8,2	23,3
Środki z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych	0,9	0,6	0,0	0,5	1,1	0,1	0,8	5,7
Środki z budżetu państwa lub inne przekazane jako współfinansowanie programów i projektów realizowanych z udziałem środków z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,4	4,0
Płatności z budżetu środków europejskich	4,2	1,7	1,8	1,7	1,5	5,3	7,0	13,6

W porównaniu z 2016 r. dochody na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych wzrosły o 146,2 mln zł, tj. o 81,3%. Najwyższy wzrost, ponad 6-krotny, zanotowano w powiatach (do 64,1 mln zł). W miastach na prawach powiatu dochody na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych wzrosły w skali roku o 172,3% (do 84,4 mln zł). W gminach dochody w tym zakresie zwiększyły się o 192,8% (do 74,8 mln zł), przy czym najwięcej w gminach wiejskich blisko 6-krotnie. W gminach miejsko-wiejskich dochody w omawianej kategorii wzrosły o 168,3%, a w gminach miejskich o 72,0%. Jedynie dochody na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych województwa były o 8,9% niższe niż w poprzednim roku (wyniosły 102,8 mln zł).

Dochody na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych w największym stopniu wsparły budżet województwa, ich udział w ogóle dochodów województwa w 2017 r. wyniósł 23,3%. Odsetek dochodów z prezentowanej kategorii dochodowej w dochodach powiatów wyniósł 8,2%, a w dochodach miast na prawach powiatu 5,6%. Dochody gmin w tym zakresie wyniosły średnio 2,3%, przy czym w gminach wiejskich odsetek ten wyniósł 2,7%, w miejsko-wiejskich 2,3%, a w miejskich 1,9%.

II. WYDATKI JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM

W 2017 r. wydatki JST wyniosły 5943,4 mln zł, tj. o 14,6% więcej niż w 2016 r., przy czym wydatki majątkowe wzrosły o 56,1% w porównaniu z poprzednim rokiem, a wydatki bieżące o 9,2%.

Udział wydatków bieżących w ogóle wydatków JST zmniejszył się w porównaniu z 2016 r. o 4,1 p. proc. do 84,5%. Udział wydatków majątkowych w 2017 r. wyniósł 15,5%, w tym wydatki inwestycyjne wyniosły 15,3% (tj. o 4,0 p. proc. Więcej niż przed rokiem).

Wydatki jednostek samorządu terytorialnego wzrosły o 14,6%, przy czym wydatki majątkowe były wyższe o ponad 56% niż przed rokiem

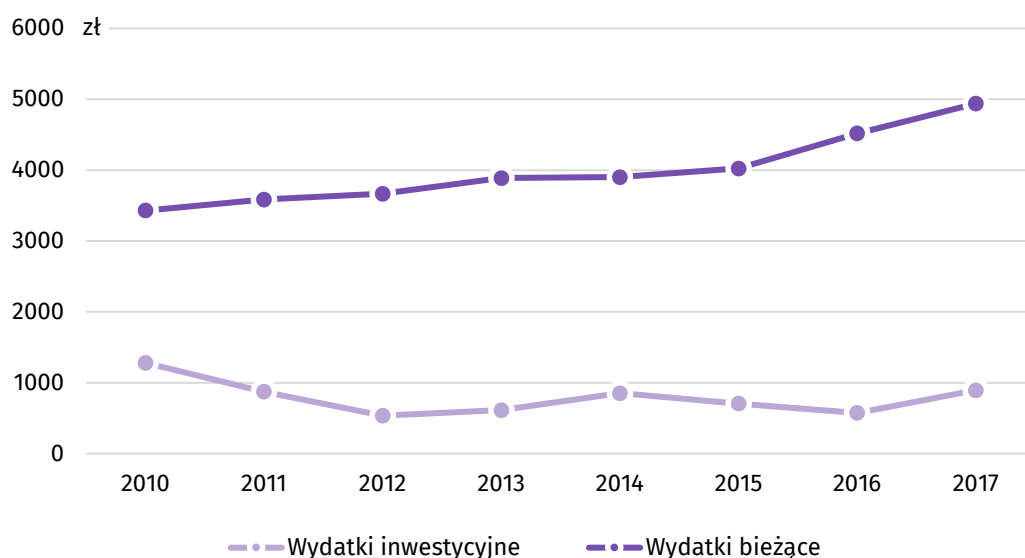
Tabl. 6. **Wydatki jednostek samorządu terytorialnego w 2017 r.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	W mln zł	Ogółem = 100
Ogółem	5943,4	100,0
Gminy razem	3232,4	54,4
miejskie	600,5	10,1
miejsko-wiejskie	1746	29,4
wiejskie	885,9	14,9
Miasta na prawach powiatu	1459,6	24,6
Powiaty	774,2	13,0
Województwo	477,1	8,0

Wydatki JST w przeliczeniu na 1 mieszkańca wzrosły w porównaniu z poprzednim rokiem o 14,6% do poziomu 5846 zł. Wydatki inwestycyjne na 1 mieszkańca wyniosły przeciętnie 893 zł, tj. o 55,3% więcej od zrealizowanych przed rokiem (kiedy to notowano spadek wydatków inwestycyjnych o 18,5%). Wydatki bieżące w przeliczeniu na 1 mieszkańca wzrosły w skali roku o 9,3% i wyniosły 4938 zł.

Wydatki JST w przeliczeniu na 1 mieszkańca były wyższe o 14,6% niż w 2016 r.

Wykres 3. **Wydatki jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca**

2.1. WYDATKI BIEŻĄCE

Wydatki bieżące JST wyniosły łącznie 5020,1 mln zł (tj. 84,5% ogółu wydatków JST), tj. o 423,4 mln zł (tj. o 9,2%) więcej niż w roku poprzednim. Wyższe niż przed rokiem były m.in. świadczenia na rzecz osób fizycznych (o 15,3%), wydatki na dotacje (o 15,2%), zakup materiałów i usług (o 10,5%), wydatki na wynagrodzenia (o 5,4%) i pochodne od wynagrodzeń (o 4,9%).

Wśród wydatków JST najwięcej środków pochłaniały wydatki bieżące

W 2017 r. największy udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem notuje się w budżetach powiatów (87,6%). W budżetach gmin wydatki bieżące stanowiły 85,9% ogółu wydatków, a w budżetach miast na prawach powiatu 85,6%. W budżecie województwa na wydatki bieżące przeznaczono 66,5% ogółu wydatków. W ramach wydatków bieżących, na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego najwięcej środków przeznacza się na wydatki bieżące jednostek budżetowych (przeciętnie 55,2% ogółu wydatków), w tym głównie na wynagrodzenia (29,5%) oraz na zakup materiałów i usług (16,8%).

Tabl. 7. **Wydatki bieżące w 2017 r.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Gminy				Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		razem	miejskie	miej-sko-wiejskie	wiejskie			
W mln zł	5020,1	2775,3	511,6	1518,2	745,5	1249,0	678,4	317,3
W % wydatków ogółem	84,5	85,9	85,2	87,0	84,1	85,6	87,6	66,5
w tym:								
Dotacje	8,7	5,2	7,7	5,2	3,5	12,0	6,9	24,9
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	19,6	27,2	24,1	27,5	28,7	16,8	4,8	0,3
Wydatki bieżące jednostek budżetowych	55,2	52,5	52,7	53,2	51,0	56,2	74,4	39,6
w tym:								
wynagrodzenia	29,5	26,7	26,4	26,9	26,4	30,6	45,7	19,0
w tym osobowe	26,7	24,1	24,2	24,4	23,6	27,9	40,8	17,5
pochodne od wynagrodzeń	5,5	5,3	5,1	5,4	5,3	5,5	7,3	3,4
w tym składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy	5,5	5,3	5,1	5,4	5,3	5,5	7,3	3,4
zakup materiałów i usług	16,8	17,0	18,4	17,4	15,2	17,3	15,4	15,7
Obsługa długu publicznego	0,8	0,7	0,6	0,8	0,5	0,5	1,2	1,3

W 2017 r. najwyższe wydatki bieżące w przeliczeniu na 1 mieszkańca zanotowano w miastach na prawach powiatu (4740 zł) tj. o 9,5% więcej niż przed rokiem. Wydatki bieżące gmin na 1 mieszkańca wzrosły w skali roku średnio o 9,4% do 3685 zł, przy czym w gminach miejsko-wiejskich wyniosły 3731 zł (o 9,9% więcej niż w 2016 r.), w gminach wiejskich – 3678 zł (o 8,3% więcej), a w gminach miejskich – 3565 zł (o 9,9% więcej). Wyższe niż przed rokiem były także wydatki bieżące budżetów powiatów (o 8,8%), które w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 901 zł oraz budżetu województwa (o 8,4%) tj. 312 zł.

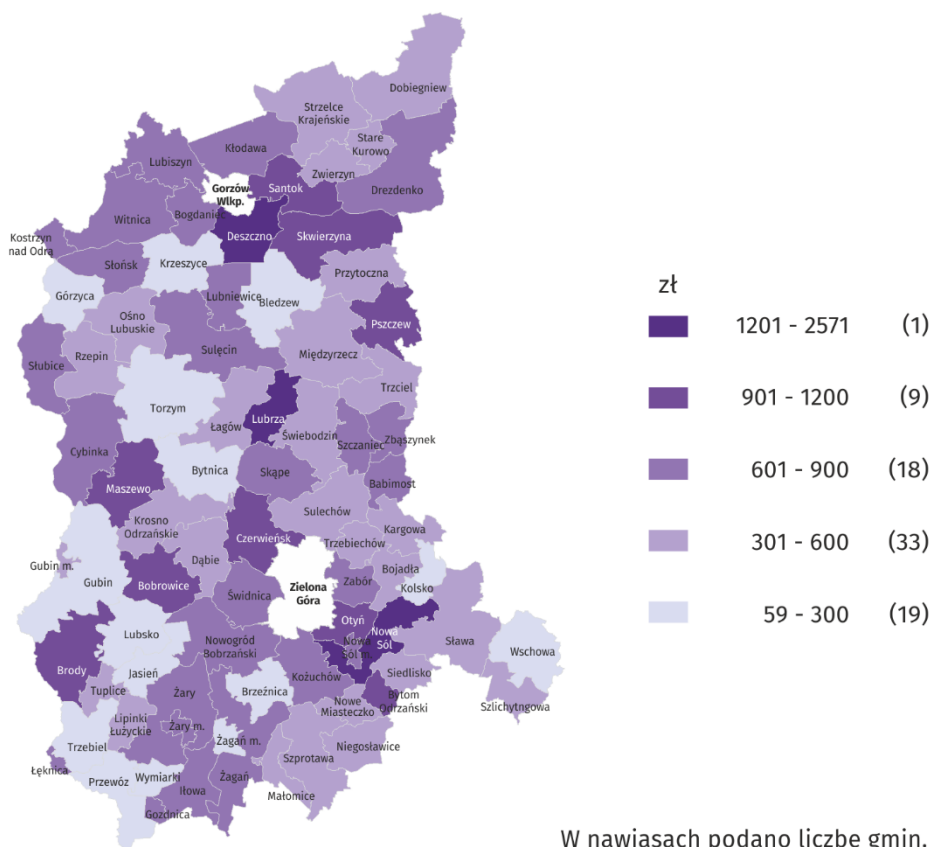
2.2. WYDATKI MAJĄTKOWE JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

W 2017 r. wydatki majątkowe stanowiły średnio 15,5% ogółu wydatków JST. W wartościach bezwzględnych wydatki majątkowe JST ogółem wyniosły 923,3 mln zł, w tym 907,4 mln zł stanowiły wydatki inwestycyjne, których wzrost w relacji do poprzedniego roku o 55,2% wpłynął na wzrost wydatków majątkowych o 56,1%.

Największy udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem zanotowano w budżecie województwa, na poziomie 33,0% (wobec 24,2% przed rokiem). Udział wydatków inwestycyjnych w ogóle wydatków gmin wzrósł w ciągu roku o 4,0 p. proc. do 13,9%, przy czym w gminach wiejskich wyniósł 15,8%, w gminach miejskich – 13,8%, a w gminach miejsko-wiejskich – 13,0%. Odsetek wydatków inwestycyjnych w wydatkach miast na prawach powiatu wyniósł 14,3% (wobec 11,8% przed rokiem), a w wydatkach powiatów 11,8% (wobec 8,8%).

Wydatki majątkowe, w tym wydatki inwestycyjne jednostek samorządu terytorialnego były zdecydowanie wyższe niż w poprzednim roku

Mapa 3. Wydatki inwestycyjne gmin na 1 mieszkańca w 2017 r.

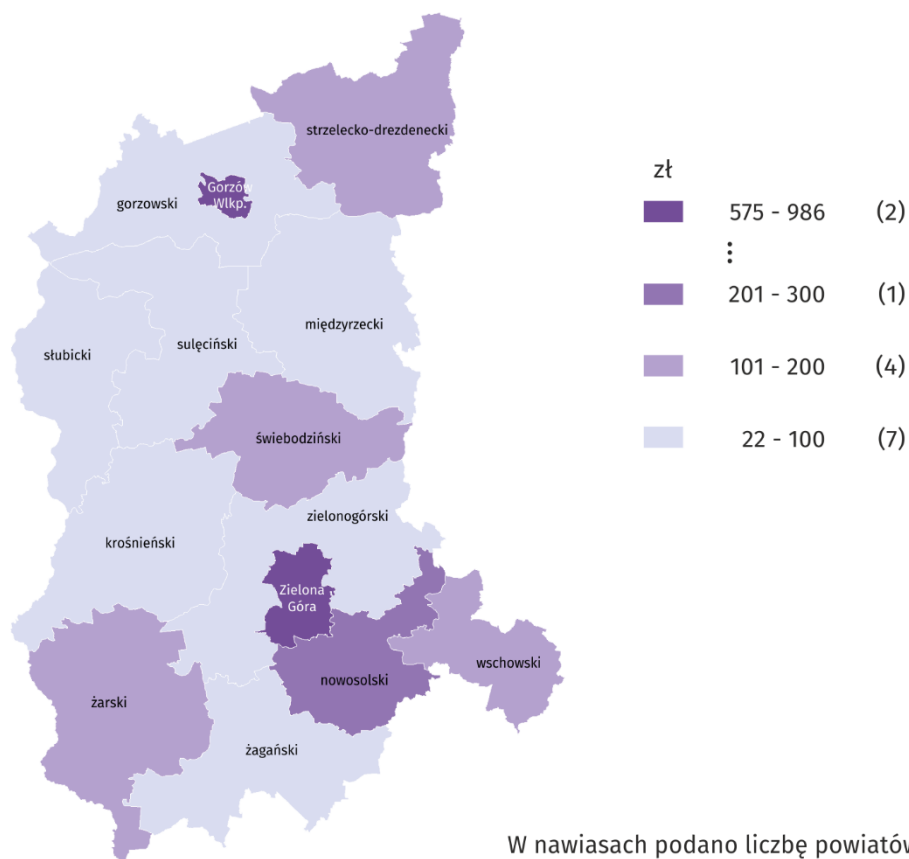

Tabl. 8. Wydatki majątkowe w 2017 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Gminy				Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		razem	miejskie	miej-sko-wiejskie	wiejskie			
W mln zł	923,3	457,1	88,9	227,8	140,4	210,6	95,8	159,8
W % wydatków ogółem	15,5	14,1	14,8	13,0	15,9	14,4	12,4	33,5
w tym inwestycyjne	15,3	13,9	13,8	13,0	15,8	14,3	11,8	33,0

Najwyższe wydatki inwestycyjne w 2017 r. w przeliczeniu na 1 mieszkańca zrealizowały miasta na prawach powiatu (średnio 792 zł, tj. o 37,3% więcej niż w 2016 r.). Wydatki inwestycyjne gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 597 zł i wzrosły o 61,4% w skali roku, z tego w gminach wiejskich wyniosły 692 zł (o 68,9% więcej niż w 2016 r.), w gminach miejskich – 579 zł (tj. o 51,2% więcej), a w gminach miejsko-wiejskich 556 zł (o 61,0% więcej). Wydatki inwestycyjne województwa wyniosły 155 zł na 1 mieszkańca, tj. o 68,5% więcej niż w poprzednim roku, powiatów – 122 zł (tj. o 51,3%).

Mapa 4. Wydatki inwestycyjne powiatów i miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca w 2017 r.

2.3. WYDATKI JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW

Z ogółu wydatków JST, najwięcej zrealizowano w dziale oświata i wychowanie – 1701,9 mln zł (tj. 28,6%). Kolejne 1098,6 mln zł (18,5% ogółu wydatków) stanowiły wydatki w dziale rodzina, 715,5 mln zł (12,0%) – w dziale transport i łączność. Dalsze 554,5 mln zł (9,3%) wydatkowano w dziale administracja publiczna, a 414,0 mln zł (7,0%) – w dziale pomoc społeczna.

Biorąc pod uwagę strukturę wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego gminy najwięcej środków przeznaczają na wydatki w dziale oświata i wychowanie, a także w dziale rodzina. Relatywnie wysoki udział wydatków gmin był w działach: administracja publiczna, transport i łączność, a także pomoc społeczna. Miasta na prawach powiatu również najwięcej środków przeznaczają na wydatki w działach oświata i wychowanie oraz rodzina, a także transport i łączność, pomoc społeczna. Powiaty najwięcej środków wydatkowały w działach oświata i wychowanie oraz transport i łączność. Z kolei wydatki województwa koncentrowały się głównie w działach: transport i łączność, administracja publiczna, rolnictwo i łowiectwo oraz ochrona zdrowia.

Jednostki samorządu terytorialnego najwięcej środków wydatkowały w dziale oświata i wychowanie oraz w dziale rodzina

Tabl. 9. **Struktura wydatków według działań w 2017 r.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Gminy				Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		razem	miejskie	miej-sko-wiejskie	wiejskie			
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Rolnictwo i łowiectwo	2,0	1,6	0,0	1,4	3,2	0,0	0,2	13,1
Transport i łączność	12,0	7,9	10,4	7,0	7,9	12,1	11,3	41,4
Gospodarka mieszkaniowa	2,2	2,2	3,0	2,4	1,2	3,1	1,6	0,1
Administracja publiczna	9,3	9,2	7,5	8,9	10,9	6,6	10,9	16,1
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	2,0	1,2	0,8	1,0	1,6	2,2	6,5	0,0
Obsługa długu publicznego	0,8	0,7	0,6	0,8	0,5	0,5	1,6	1,3
Oświata i wychowanie	28,6	30,3	30,5	30,5	29,5	32,6	29,9	3,5
Ochrona zdrowia	1,7	0,6	1,0	0,6	0,4	1,1	3,2	8,7
Pomoc społeczna	7,0	7,1	7,6	7,3	6,5	6,8	10,7	0,3
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	1,7	0,3	0,4	0,3	0,3	1,8	5,9	3,8
Edukacyjna opieka wychowawcza	2,3	0,8	0,8	0,9	0,7	3,7	6,7	1,0
Rodzina	18,5	24,3	22,0	24,6	25,3	16,8	8,3	0,5
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	5,5	6,9	6,9	7,4	5,9	6,7	0,3	0,5
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	3,1	3,7	3,7	3,4	4,2	2,2	0,2	6,7
Kultura fizyczna	2,1	2,3	4,2	2,2	1,0	3,1	0,2	1,6
Pozostałe	1,2	2,3	4,2	2,2	1,0	3,1	0,2	1,6

III. WYNIKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

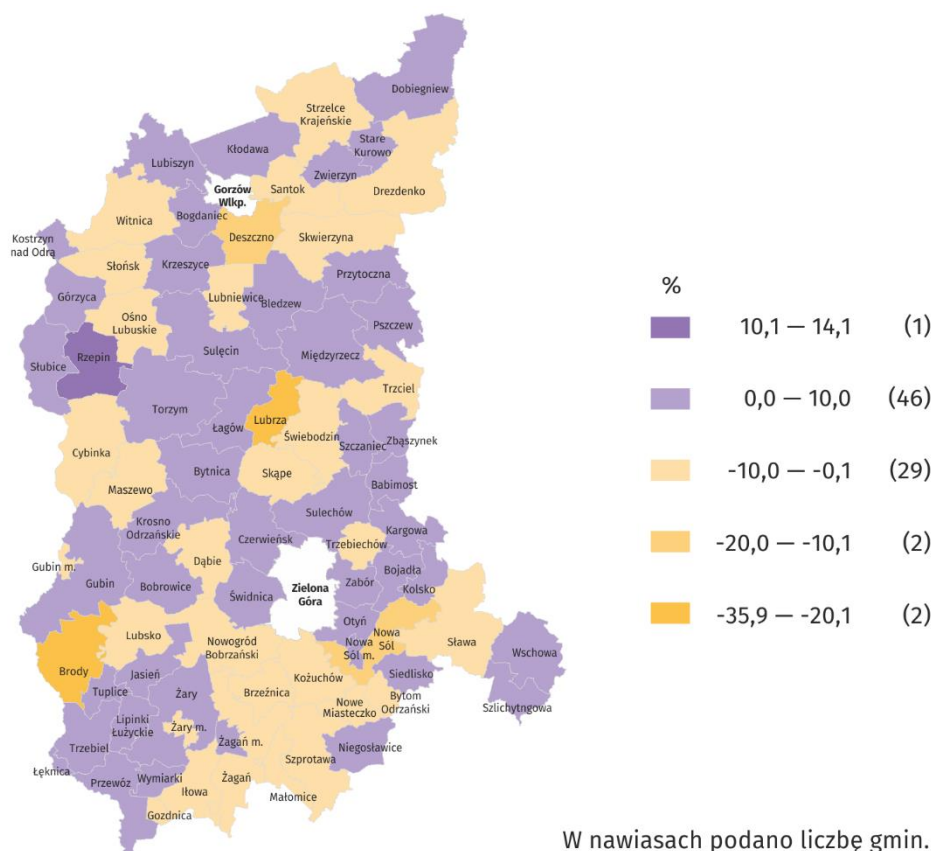
W 2017 r. wynik budżetów JST ukształtował się na poziomie 28,7 mln zł, co stanowiło 0,5% ogółu dochodów JST. Przed rokiem wynik budżetów JST wyniósł 232,0 mln zł stanowiąc 4,3% ogółu dochodów.

Wynik budżetów gmin województwa lubuskiego wyniósł 11,7 mln zł (wobec 103,8 mln zł w poprzednim roku).

Wynik budżetów Jednostek samorządu terytorialnego najwięcej ukształtował się na poziomie 28,7 mln zł

Spośród 80 lubuskich gmin, w 45 gminach rok budżetowy zamknięto nadwyżką w łącznej wysokości 69,9 mln zł. W pozostałych 35 gminach odnotowano deficyt budżetowy w łącznej wysokości minus 58,2 mln zł. Przed rokiem nadwyżkę budżetu zanotowało 67 gmin o łącznej wartości 113,4 mln zł, a deficyt o łącznej wartości minus 9,6 mln zł wystąpił w 13 gminach.

Mapa 5. Relacja wyniku finansowego do wykonanych dochodów gmin w 2017 r.

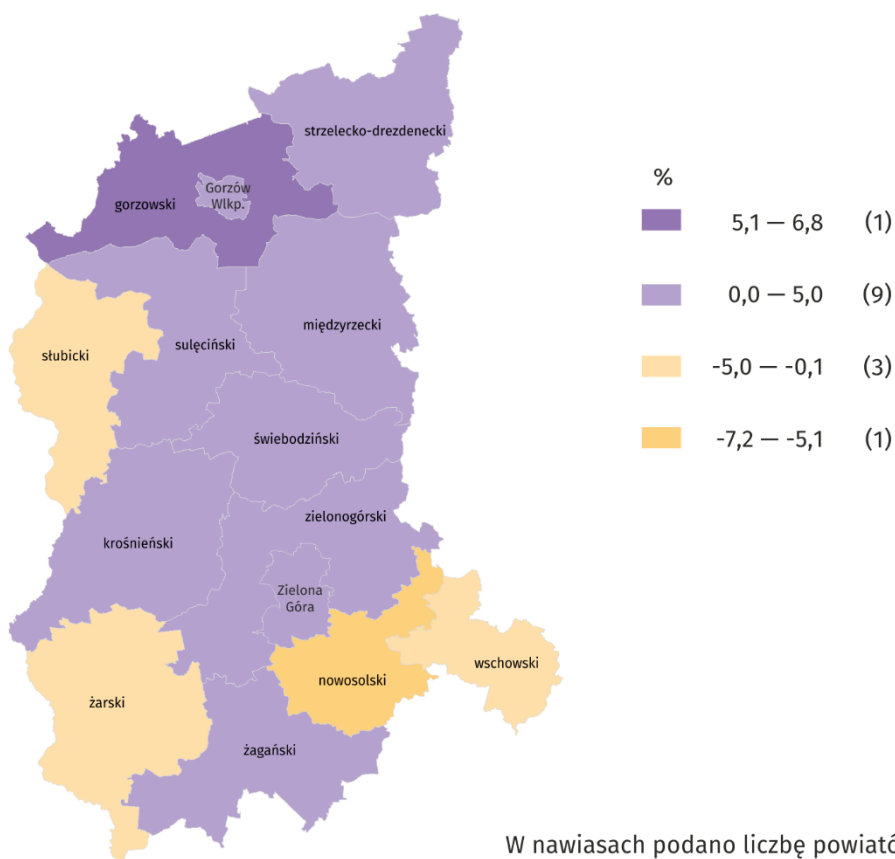
W 2017 r. relacja wyniku ogółem do dochodów gmin ogółem wyniosła 0,4%, wobec 3,5% przed rokiem, przy czym w gminie o największym deficycie (w gminie Lubrza) sięgała minus 35,9% dochodów.

W miastach na prawach powiatu nadwyżka budżetowa wyniosła 49,6 mln zł (wobec nadwyżki w poprzednim roku w wysokości 61,5 mln zł), a relacja wyniku do dochodów wyniosła 3,3%, wobec 4,6% przed rokiem.

Łączny wynik finansowy powiatów wyniósł 3,9 mln zł (wobec 22,4 mln zł w 2016 r.), a relacja wyniku do dochodów powiatów wyniosła 0,5% (wobec 3,2% w poprzednim roku). Spośród 12 powiatów w województwie lubuskim, w 8 zanotowano nadwyżkę w łącznej wysokości 13,0 mln zł, a w 4 powiatach zanotowano deficyt w wysokości minus 9,2 mln zł. W poprzednim roku wszystkie powiaty województwa zanotowały nadwyżkę budżetową.

W budżecie województwa zanotowano deficyt w kwocie minus 36,5 mln zł (wobec nadwyżki 44,3 mln zł przed rokiem). Relacja wyniku finansowego do dochodów województwa wyniosła minus 8,3% wobec 10,3% w poprzednim roku).

Mapa 6. **Relacja wyniku finansowego do wykonanych dochodów powiatów i miast na prawach powiatu w 2017 r.**

Spis tablic w formacie XLS

Tabl. 1. Dochody, wydatki i wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Tabl. 2. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca

Tabl. 3. Dochody gmin w 2017 r.

Tabl. 4. Dochody powiatów i miast na prawach powiatu w 2017 r.

Tabl. 5. Wydatki gmin w 2017 r.

Tabl. 6. Wydatki powiatów i miast na prawach powiatu w 2017 r.

Tabl. 7. Dochody i wydatki gmin na 1 mieszkańca w 2017 r.

Tabl. 8. Dochody i wydatki powiatów i miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca w 2017 r.

Tabl. 9. Wyniki budżetów gmin

Tabl. 10. Wyniki budżetów powiatów i miast na prawach powiatu

Opracowanie merytoryczne:

Lubuski Ośrodek Badań Regionalnych

Iwona Goździcka

Elżbieta Adamska

Tel: 68 322 31 66

e-mail: I.Gozdzicka@stat.gov.pl

Rozpowszechnianie:

Lubuski Ośrodek Badań Regionalnych

Agnieszka Król

Tel: 68 322 31 28

e-mail: A.Krol@stat.gov.pl

Współpraca z Mediami:

tel.: (+48 68) 322 31 12

faks: (+48 68) 325 36 79

e-mail: SekretariatUSZGR@stat.gov.pl

zielonagora.stat.gov.pl

@ZielonaGoraSTAT

@GlownyUrzadStatystyczny

Powiązane opracowania

[Budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie lubuskim w 2016 r.](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych \(BDL\)](#)

[Strateg](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Budżet jednostki samorządu terytorialnego](#)

[Dochody jednostek samorządu terytorialnego](#)

[Dochody własne jednostek samorządu terytorialnego](#)

[Dotacje celowe](#)

[Dotacje celowe z budżetu państwa](#)

[Dotacje celowe z funduszy celowych](#)

[Podatek](#)

[Podatek dochodowy od osób fizycznych](#)

[Podatek dochodowy od osób prawnych](#)